

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2009. gada 16. jūlijā *

Lieta C-427/07

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2007. gada 14. septembrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv D. Rekja [*D. Recchia*], P. Olivers [*P. Oliver*] un Ž. B. Leņelo [*J.-B. Laignelot*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Īriju, ko pārstāv D. O'Hagans [*D. O'Hagan*], pārstāvis, kam palīdz M. Kolinsss [*M. Collins*], *SC*, un de D. Makgrāts [*D. McGrath*], *BL*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*],
tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], K. Šimans [*K. Schiemann*], J. Makarčiks
[*J. Makarczyk*] (referents) un K. Toadere [*C. Toader*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 27. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2009. gada 15. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

¹ Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka:

— nepieņemot visus nepieciešamos aktus saskaņā ar Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1997. gada 3. marta

Direktīvu 97/11/EK (OV L 73, 5. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11”), 2. panta 1. punktu un 4. panta 2.–4. punktu, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, tie projekti ceļu būves kategorijā, uz kuriem attiecas Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkts, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, atbilstoši šīs grozītās direktīvas 5.–10. pantam tiek pakļauti atļaujas pieprasīšanas procedūrai un to ietekmes izvērtēšanai, un

- nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvas 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesās groza Padomes Direktīvas 85/337/EEK un 96/61/EK (OV L 156, 17. lpp.), 3. panta 1. un 3.–7. punkta un 4. panta 1.–6. punkta prasības, vai katrā ziņā nedarot šos aktus zināmus Komisijai,

Īrija nav izpildījusi attiecīgi Direktīvā 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, un Direktīvas 2003/35 6. pantā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

Direktīva 2003/35

- 2 Direktīvas 2003/35 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir sekmēt to saistību īstenošanu, kas izriet no Orhūsas konvencijas [par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem], konkrēti:

- a) paredzot sabiedrības līdzdalību dažu vides plānu un programmu izstrādē;

- b) uzlabojot sabiedrības līdzdalību un paredzot noteikumus par iespēju griezties tiesās saistībā ar Padomes Direktīvām 85/337 [..] un 96/61/EK.”

3 Atbilstoši Direktīvas 2003/35 6. pantam:

“Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, vēlākais, līdz 2005. gada 25. jūnijam. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem šos tiesību aktus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kādā veidā izdarāmas šādas atsauces.”

Direktīva 85/337

4 Atbilstoši Direktīvas 85/337 1. panta 2. punktam ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 3. panta 1. punktu:

“[..]

“sabiedrība” ir viena [..] vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas un — saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi — to apvienības, organizācijas vai grupas;

“attiecīgā sabiedrības daļa” ir sabiedrības daļa, kuru ietekmē vai var ietekmēt ar vidi saistīto lēmumu pieņemšanas procedūra, kas minēta 2. panta 2. punktā, vai kura ir šajā jautājumā ieinteresēta; piemērojot šo definīciju, uzskata, ka nevalstiskās organizācijas, kuras cīnās par vides aizsardzību un atbilst visām attiecīgās valsts tiesību aktu prasībām, ir ieinteresētas.”

- 5 Atbilstoši Direktīvas 85/337 2. panta 1. un 3. punktam ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 3. panta 3. punktu:

“1. Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga ekoloģiskā ietekme, *inter alia*, to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības saskaņošanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. Šie projekti ir noteikti 4. pantā.

[..]

3. Neskarot 7. pantu, dalībvalstis var izņēmuma gadījumos nepakļaut konkrētu projektu pilnībā vai daļēji noteikumiem, kas paredzēti šajā direktīvā.

Šajā gadījumā dalībvalstis:

- a) apsver, vai būtu vajadzīgs cita veida novērtējums;

- b) attiecīgajai sabiedrības daļai dara zināmu informāciju, kas iegūta a) apakšpunktā minētajā cita veida novērtējumā, informāciju, kura attiecas uz atbrīvojumu un tā piešķiršanas iemesliem;

[..].”

6 Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, 4. pantā ir noteikts:

“1. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu I pielikumā uzskaitītos projektus pakļauj novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

2. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu dalībvalstis:

a) ar katra gadījuma pārbaudēm

vai

b) pēc dalībvalsts noteiktajiem limitiem vai kritērijiem

attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem nosaka, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad katra gadījuma pārbaude ir paveikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai tas, ko kompetentās iestādes nosaka saskaņā ar 2. punktu, tiktu paziņots sabiedrībai.”

7 Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, 5. pantā ir noteikts:

“1. Gadījumā, kad pastāv projekti, kas saskaņā ar 4. pantu jāpakļauj ekoloģiskās ietekmes novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu, dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attīstītājs attiecīgā formā sniedz IV pielikumā paredzēto informāciju tiktāl, cik:

- a) dalībvalstis uzskata, ka informācija ir saistīta ar doto saskaņošanas procedūras stadiju un ar tām konkrēta projekta vai projekta tipa un vides īpašajām pazīmēm, kas var tikt ietekmētas;

- b) dalībvalstis uzskata, ka attīstītājam var pieprasīt apkopot šo informāciju, *inter alia* ņemot vērā pašreizējās novērtējuma zināšanas un metodes.

[..]

3. Informācija, kas attīstītājam jāsniedz saskaņā ar 1. punktu, ietver vismaz:

- projekta aprakstu, kas satur informāciju par projekta norises vietu, tā dizainu un apjomu,

- to pasākumu aprakstu, kas paredzēti, lai izvairītos no nozīmīgas nevēlamas ietekmes, samazinātu to un, ja iespējams, radītu tai pretlīdzekli,

- datus, kas ir vajadzīgi, lai noteiktu un novērtētu galveno ekoloģisko ietekmi, kāda var būt projektam,

- īsu galveno alternatīvu aprakstu, kuru ir izpētījis attīstītājs, un šīs izvēles galvenā iemesla norādījumu, ņemot vērā ekoloģisko ietekmi,

- iepriekšējos ievilkumos minētās informācijas netehnisku kopsavilkumu.

[..]”

- ⁸ Direktīvas 85/337 6. panta 2.–6. punkts ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 3. panta 4. punktu, ir formulēti šādi:

“2. Pēc iespējas agrīnākā stadijā ar vidi saistītā lēmuma pieņemšanas procedūrā, kas minēta 2. panta 2. punktā, un vēlākais tiklīdz pamatoti iespējams šādu informāciju sniegt, sabiedrībai sniedz informāciju (ar publisku paziņojumu vai citā piemērotā veidā, piemēram, elektroniskajos sabiedrības saziņas līdzekļos, ja tie ir pieejami) šādos jautājumos:

- a) lūgums piešķirt atļauju;

- b) tas, ka uz konkrēto projektu attiecas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un, attiecīgā gadījumā, šīs direktīvas 7. pants;

- c) sīkāka informācija par kompetentajām iestādēm, kas atbild par lēmuma pieņemšanu un kurās var saņemt attiecīgu informāciju, un kam var iesniegt atsauksmes vai jautājumus, kā arī atsauksmju vai jautājumu iesniegšanas termiņš;

- d) iespējamo lēmumu būtība vai — ja iespējams tikai viens lēmums — lēmuma projekts;

- e) norāde uz tās informācijas pieejamību, kas savākta, ievērojot 5. pantu;

- f) norāde uz attiecīgās informācijas pieejamības laiku, vietu un veidu;

- g) sīkāka informācija par tiem priekšdarbiem sabiedrības līdzdalībai, kas veikti saskaņā ar šā panta 5. punktu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka pieņemamā termiņā attiecīgajai sabiedrības daļai ir pieejama:

- a) visa informācija, kas savākta saskaņā ar 5. pantu;
- b) saskaņā ar valsts tiesību aktiem — būtiskākie ziņojumi un ieteikumi, kurus kompetentā iestāde vai iestādes ir saņēmušas līdz laikam, kad attiecīgo sabiedrības daļu informē saskaņā ar šā panta 2. punktu;
- c) saskaņā ar noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai — šā panta 2. punktā neminēta informācija, kas attiecas uz lēmumu, kuru pieņem saskaņā ar 8. pantu, un kas kļūst pieejama tikai pēc attiecīgās sabiedrības daļas informēšanas saskaņā ar šā panta 2. punktu.

4. Attiecīgajai sabiedrības daļai laikus dod reālas iespējas piedalīties vides lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas minēta 2. panta 2. punktā, un tālab tai ir tiesības sniegt atsauksmes un paust viedokļus kompetentajai iestādei, kamēr vēl tiek izskatītas visas iespējas un nav pieņemts lēmums attiecībā uz atļaujas piešķiršanas lūgumu.

5. Dalībvalstis paredz sīki izstrādātus noteikumus sabiedrības informēšanai (piemēram, izsūtot informāciju pa pastu noteiktā teritorijā vai publicējot to vietējā laikrakstā) un attiecīgās sabiedrības daļas viedokļa apzināšanai (piemēram, aicinot iedzīvotājus izteikties rakstiski vai veicot sabiedrības aptauju).

6. Dažātajos lemšanas posmos jāparedz pieņemami termiņi, ar tiem atvēlot pietiekami daudz laika sabiedrības informēšanai un ļaujot attiecīgajai sabiedrības daļai sagatavoties un efektīvi piedalīties vides lēmumu pieņemšanā saskaņā ar šo pantu.”

9. Direktīvas 85/337 7. pantā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 3. panta 5. punktu, ir noteikts:

“1. Ja dalībvalsts apzinās, ka projektam var būt būtiska ietekme uz vidi citā dalībvalstī, vai ja dalībvalsts, kuru šis projekts var būtiski ietekmēt, to pieprasa, tad dalībvalsts, kuras teritorijā paredzēts īstenot projektu, pēc iespējas drīzāk, bet ne vēlāk kā tad, kad tā informē savus pilsoņus, ietekmētajai dalībvalstij, *inter alia*, nosūta:

a) projekta aprakstu kopā ar visu pieejamo informāciju par tā iespējamo pārrobežu ietekmi;

b) informāciju par iespējamā lēmuma būtību

un atvēl otrai dalībvalstij pietiekami daudz laika, kurā norādīt, vai tā vēlas piedalīties 2. panta 2. punktā minētajā vides lēmumu pieņemšanas procedūrā; turklāt projekta īstenotāja dalībvalsts var iekļaut šajā sūtījumā informāciju, kas minēta šā panta 2. punktā.

2. Ja dalībvalsts, kas saņem informāciju saskaņā ar 1. punktu, norāda, ka tā vēlas piedalīties 2. panta 2. punktā minētajā vides lēmumu pieņemšanas procedūrā, tad dalībvalsts, kuras teritorijā paredzēts īstenot projektu, nosūta (ja tā vēl to nav izdarījusi) ietekmētajai dalībvalstij informāciju, kas jāsniedz saskaņā ar 6. panta 2. punktu un jādara pieejama saskaņā ar 6. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu.

[..]

5. Attiecīgā dalībvalsts var paredzēt sīki izstrādātus šā panta īstenošanas noteikumus, un tiem jābūt tādiem, lai attiecīgā sabiedrības daļa ietekmētās dalībvalsts teritorijā varētu efektīvi piedalīties 2. panta 2. punktā minētajā vides lēmumu pieņemšanas procedūrā attiecībā uz konkrēto projektu.”

10 Direktīvas 85/337 9. pantā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 3. panta 6. punktu, ir noteikts:

“1. Kad ir pieņemts lēmums piešķirt vai atteikt atļauju, kompetentā iestāde vai iestādes saskaņā ar attiecīgo procedūru informē par to sabiedrību un dara tai pieejamu šādu informāciju:

— lēmuma saturs un visi ar to saistītie nosacījumi,

- pēc attiecīgās sabiedrības daļas pausto bažu un viedokļu izpētes — galvenie iemesli un apsvērumi, kas ir šā lēmuma pamatā, tostarp informācija par sabiedrības līdzdalības procesu,

- vajadzības gadījumā — to galveno pasākumu apraksts, kas paredzēti, lai novērstu būtisku kaitīgu ietekmi, mazinātu to un, ja iespējams, radītu tai pretlīdzekli.

2. Kompetentā iestāde vai iestādes informē katru dalībvalsti, ar kuru notikusi apspriešanās saskaņā ar 7. pantu, nosūtot tai informāciju, kas minēta šā panta 1. punktā.

Dalībvalsts, ar kuru notikusi apspriešanās, nodrošina, ka šo informāciju piemērotā veidā dara pieejamu attiecīgajai sabiedrības daļai tās teritorijā.”

- 11 Direktīvas 85/337 10.a pants, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem:

- a) kas ir pietiekami ieinteresēti vai,

- b) ja dalībvalsts administratīvi procesuālajās tiesībās tas paredzēts kā priekšnoteikums — kuru tiesības ir aizskartas,

ir iespēja pārskatīšanas kārtībā ierosināt lietu tiesā vai citā neatkarīgā un objektīvā struktūrā, kas izveidota ar tiesību aktiem, lai apstrīdētu tādu lēmumu, darbību vai bezdarbības būtības vai procesuālo likumību, uz kuru attiecas šīs direktīvas noteikumi par sabiedrības līdzdalību.

Dalībvalstis nosaka, kurā stadijā minētos lēmumus, darbības vai bezdarbību var apstrīdēt.

Dalībvalstis nosaka, kas tieši uzskatāms par pietiekamu ieinteresētību un tiesību aizskārumu, paturot prātā mērķi — attiecīgajai sabiedrības daļai nodrošināt tiesas pieejamību. Tālā šā panta a) apakšpunkta sakarā jebkuras 1. panta 2. punktā minētajām prasībām atbilstošas nevalstiskās organizācijas interesi uzskata par pietiekamu. Uzskata arī, ka šādām organizācijām ir tiesības, kas var tikt aizskartas, kā noteikts šā panta b) apakšpunktā.

Šā panta noteikumi neliedz lietu nodot iepriekšējai izskatīšanai administratīvā iestādē, un — ja valsts tiesību aktos ir šāda prasība — tie neietekmē prasību pirms juridiskās pārskatīšanas procedūras piemērošanas izmantot visas iespējas administratīvajā pārskatīšanas procedūrā.

Visām šīm procedūrām jābūt godīgām, taisnīgām, laicīgām un ne pārmērīgi dārgām.

Lai veicinātu šā panta noteikumu efektivitāti, dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ir pieejama praktiska informācija par piekļuvi administratīvajām un tiesu pārskatīšanas procedūrām.”

- 12 Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikumā uzskaitīti šīs grozītās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētie projekti. Šī pielikuma 10. punkta e) apakšpunktā kā “Infrastruktūras projekti” ietverta ceļu un ostu būve, to skaitā zvejniecības ostu būve (projekti, kas nav iekļauti I pielikumā).

Direktīva 96/61 EK

- 13 Atbilstoši Padomes 1996. gada 24. septembra Direktīvas 96/61/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 26. lpp.) 2. panta 13. un 14. punktam ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 4. panta 1. punktu:

“13. “Sabiedrība” ir viena vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas un — saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi — to apvienības, organizācijas vai grupas;

14. “Attiecīgā sabiedrības daļa” ir sabiedrības daļa, kuru ietekmē vai var ietekmēt, vai kura ir ieinteresēta lēmuma pieņemšanā par atļaujas izsniegšanu vai atjaunināšanu vai par atļaujas piešķiršanas nosacījumiem; piemērojot šo definīciju, uzskata, ka nevalstiskās organizācijas, kuras cīnās par vides aizsardzību un atbilst visām attiecīgās valsts tiesību aktu prasībām, ir ieinteresētas.”

14 Direktīvas 96/61 15. panta 1. un 5. punkts ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvas 2003/35 4. panta 3. punktu, ir formulēti šādi:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajai sabiedrības daļai laikus tiek dotas reālas iespējas piedalīties procedūrā, kas skar:

- atļaujas izsniegšanu jaunai iekārtai,
- atļaujas izsniegšanu būtisku izmaiņu veikšanai esošu iekārtu darbībā,
- atļaujas vai atļaujas nosacījumu atjaunināšanu iekārtām saskaņā ar 13. panta 2. punkta pirmo ievilkumu.

Šādas līdzdalības gadījumā piemēro procedūru, kas izklāstīta V pielikumā.

[..]

5. Pēc lēmuma pieņemšanas kompetentā iestāde saskaņā ar attiecīgo procedūru informē sabiedrību un dara tai pieejamu šādu informāciju:

- a) lēmuma saturs, tostarp atļaujas kopija un visu nosacījumu un atļaujas vēlāku atjauninājumu kopija; un

- b) pēc attiecīgās sabiedrības daļas pausto bažu un viedokļu izpētes — iemesli un apsvērumi, kas ir šā lēmuma pamatā, tostarp informācija par sabiedrības līdzdalības procesu.”

15 Direktīvas 96/61 15.a pantā, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 4. panta 4. punktu, ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem:

- a) kas ir pietiekami ieinteresēti vai,

- b) ja dalībvalsts administratīvi procesuālajās tiesībās tas paredzēts kā priekšnoteikums — kuru tiesības ir aizskartas,

ir iespēja pārskatīšanas kārtībā ierosināt lietu tiesā vai citā neatkarīgā un objektīvā struktūrā, kas izveidota ar tiesību aktiem, lai apstrīdētu tādu lēmumu, darbību vai bezdarbības būtības vai procesuālo likumību, uz kuru attiecas šīs direktīvas noteikumi par sabiedrības līdzdalību.

Dalībvalstis nosaka, kurā stadijā minētos lēmumus, darbības vai bezdarbību var apstrīdēt.

Dalībvalstis nosaka, kas tieši uzskatāms par pietiekamu ieinteresētību un tiesību aizskārumu, paturot prātā mērķi — nodrošināt attiecīgajai sabiedrības daļai tiesas pieejamību. Tālāb šā panta a) apakšpunkta sakarā jebkuras 2. panta 14. punktā minētajām prasībām atbilstošas nevalstiskās organizācijas interesi uzskata par pietiekamu. Uzskata arī, ka šādām organizācijām ir tiesības, kuras var tikt aizskartas, kā noteikts šā panta b) apakšpunktā.

Šā panta noteikumi neliedz lietu nodot iepriekšējai izskatīšanai administratīvā iestādē, un — ja valsts tiesību aktos ir šāda prasība — tie neietekmē prasību pirms tiesu pārskatīšanas procedūras piemērošanas izmantot visas iespējas administratīvajā pārskatīšanas procedūrā.

Visām šīm procedūrām jābūt godīgām, taisnīgām, laicīgām un ne pārmērīgi dārgām.

Lai veicinātu šā panta noteikumu efektivitāti, dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ir pieejama praktiska informācija par piekļuvi administratīvajām un tiesu pārskatīšanas procedūrām.”

Valsts tiesiskais regulējums

¹⁶ Atbilstoši 2000. gada Teritorijas plānošanas un attīstības likuma (*Public Act n° 30/2000, Planning and Development Act, 2000*), kas grozīts ar 2006. gada Teritorijas plānošanas

un attīstības (stratēģiskās infrastruktūras) likumu (*Public Act n° 27/2006, Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act, 2006, Order 2006, S. I. n° 525/2006*) (turpmāk tekstā — “PDA”), 176. pantam, kas lasīts kopā ar 2001. gada Teritorijas plānošanas un attīstības noteikumu (*Planning and Development Regulations 2001, S. I. n° 600/2001*) 5. pielikumu, noteiktiem projektiem, kuru starpā nav privātu ceļu projektu kategorijas, ir obligāts ziņojums par ietekmi uz vidi un ietekmes uz vidi novērtējums.

- 17 Pārsūdzības tiesā (“judicial review”) procedūra reglamentēta Noteikumu par augstākajām tiesām (*Rules of the Superior Courts*), 84. punktā (*Order*), un šīm tiesām ar zināmiem nosacījumiem ir kompetence kontrolēt [zemākstāvošo] tiesu un administratīvo struktūru lēmumus.
- 18 Pārsūdzības tiesā ietvaros var tikt izvirzīti gan publisko, gan privāto tiesību pamati. Tradicionālie publisko tiesību pamati ir par šo tiesu un struktūru pilnvaru pārsniegšanu un pilnvaru īstenošanas kontroli.
- 19 Pārsūdzībai tiesā ir divas stadijas. Pirmajā tiesā jāiesniedz pieteikums atļaut iesniegt šādu prasību, tam pievienojot motīvu izklāstu, kurā norādīts atlīdzinājums, kādu vēlas panākt, un deklarācija par faktiem, uz kuriem tā balstīta. Ja atļauja tiek piešķirta, tās pieprasītājs var uzsākt pārsūdzības tiesā procedūru.
- 20 Pieteikumiem atļaut pārsūdzību tiesā, kas ir vērsta pret kompetento iestāžu lēmumiem pilsētplānošanas jomā, ir piemērojama īpaša tiesiskā procedūra, kas reglamentēta PDA 50. un 50.A pantā.

21 Atbilstoši *PDA* 50.A panta 3. punktam:

“Tiesa, pamatojoties uz 50. pantu, pieņem pieteikumu, ja:

- a) būtiski apsvērumi liecina, ka attiecīgais lēmums vai pasākums nav spēkā vai ir jāatzīst par spēkā neesošu, un

- b) i) pieteikuma iesniedzējs ir būtiski ieinteresēts pieteikuma pamatā esošajā jautājumā vai

- ii) ja attiecīgais lēmums vai pasākums attiecas uz projektu, kurš atbilstoši attiecīgajā laikā spēkā esošajiem saskaņā ar 176. pantu pieņemtajiem tiesību aktiem ir projekts, kas var būtiski ietekmēt vidi, pieteikuma iesniedzējs

- l) ir iestāde vai organizācija (izņemot valsts iestādes, publiskas iestādes un valdības institūcijas vai aģentūras), kuras mērķi ir saistīti ar vides aizsardzības veicināšanu,

II) 12 mēnešu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas ir darbojies, lai sasniegtu šos mērķus, un

III) (vajadzības gadījumā) atbilst prasībām, kuras, iesniedzot sūdzību saskaņā ar 37. panta 4. punkta c) apakšpunktu, bija jāizpilda iestādei vai organizācijai saskaņā ar 37. panta 4. punkta d) apakšpunkta iii) daļu (atbilstoši šā noteikuma mērķim, piemērojot visas 37. panta 4. punkta e) apakšpunkta iv) daļā paredzētās prasības, tajā minētā norāde uz jomu, kurā ietilpst pārsūdzētais lēmums, jāsaprot kā norāde uz jomu, kurā ietilpst lēmums vai pasākums, kas ir 50. pantā minētā pieteikuma pamatā).”

22 *PDA 50.A panta 4. punktā ir precizēts, ka minētās būtiskās intereses nav saistītas tikai ar nekustamo īpašumu vai finansiāliem aspektiem.*

23 *PDA 50.A panta 10. punktā un 11. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka uzsāktās procedūras tiesām jāīsteno tik ātri, cik to pieļauj pareizas tiesvedības norises intereses. PDA 50.A panta 12. punktā ir atļauts pieņemt papildu noteikumus par tiesvedības paātrināšanu.*

Pirmstiesas procedūra

24 *Komisija šajā prasībā apvienojusi iebildumus, kas izriet no divām pirmstiesas procedūrām.*

- 25 Pirmkārt, Komisija 2001. gadā reģistrēja pret Īriju vērstu sūdzību par kaitējumu, kas ar privāta ceļa būvniecības projektu nodarīts krasta zonai, kas atrodas *Commogue Marsh, Kinsale*, Korkas grāfistē. 2002. gada 18. oktobrī Komisija Īrijai nosūtīja brīdinājuma vēstuli, norādot, ka attiecīgajam projektam, neraugoties uz šīs vietas jutīgo raksturu, pretēji Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, prasībām, šķiet, nav piešķirta nekāda atļauja un ka nav veikts nekāds tā ietekmes uz vidi novērtējums.
- 26 Šī dalībvalsts uz šo brīdinājuma vēstuli atbildēja 2003. gada 5. martā, norādot, ka attiecīgais projekts ir daļa no būvniecības projekta, par kuru ir saņemta atļauja.
- 27 Nebūdamā apmierināta ar šo atbildi, Komisija 2003. gada 11. jūlijā pieņēma argumentētu atzinumu, aicinādama Īriju veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, prasības, divu mēnešu termiņā pēc šā atzinuma paziņošanas.
- 28 Ar 2003. gada 9. septembra vēstuli Īrija lūdza pagarināt divu mēnešu termiņu, lai atbildētu uz argumentēto atzinumu, ko tā izdarīja ar 2003. gada 10. novembra vēstuli.
- 29 Otrkārt, Komisija 2005. gada 28. jūlijā Īrijai nosūtīja brīdinājuma vēstuli par Direktīvas 2003/35 transponēšanu, uzaicinot to sniegt savus apsvērumus divu mēnešu termiņā pēc šīs vēstules saņemšanas.
- 30 Īrija atbildēja ar 2005. gada 7. septembra vēstuli, atzīdama, ka tā Direktīvu 2003/35 ir transponējusi tikai daļēji.

- 31 Komisija 2005. gada 19. decembrī pieņēma argumentētu atzinumu, aicinādama Īriju veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, divu mēnešu termiņā pēc šā atzinuma paziņošanas.
- 32 Īrija 2006. gada 14. februāra vēstulē precizēja, ka transponēšanas pasākumi ir izstrādes procesā.
- 33 2006. gada 18. oktobrī Komisija pieņēma papildu argumentētu atzinumu, pieprasīdama Īrijai veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu šī atzinuma prasības, divu mēnešu termiņā pēc šā atzinuma paziņošanas. Šī dalībvalsts atbildēja 2007. gada 27. februārī, pēc Komisijas noteiktā termiņa beigām.
- 34 Nebūdama apmierināta ar Īrijas atbildēm, ko tā sniedza šo abu pirmstiesas procedūru ietvaros, Komisija atbilstoši EKL 226. panta otrajai daļai cēla šo prasību.

Par prasību

- 35 Komisijas prasība balstās uz diviem iebildumiem.

Par pirmo iebildumu

Lietas dalībnieku argumenti

- ³⁶ Komisija uzskata, ka privāta ceļa būve ir infrastruktūras projekts, uz kuru attiecas Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkts, un ka tādējādi Īrijas iestādēm atbilstoši šīs grozītās direktīvas 2. pantam ir pienākums nodrošināt, lai pirms atļaujas izsniegšanas tiktu novērtēta šādu projektu ietekme uz vidi, ja tiek uzskatīts, ka tiem varētu būt ievērojama ietekme uz vidi.
- ³⁷ Īrijas tiesību aktos, prasību par ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu attiecinot tikai uz valsts iestāžu ierosinātiem publisku ceļu projektiem, tādējādi netiek ievērotas Kopienų prasības.
- ³⁸ Īrija apgalvo, ka privātu ceļu būvniecības projekti, par kuriem tā neapstrīd, ka uz tiem attiecas Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkts, gandrīz vienmēr ir neatņemama citu projektu sastāvdaļa un ka uz šiem citiem projektiem attiecas prasība par to ietekmes uz vidi novērtējumu, piemērojot *PDA* 176. panta noteikumus saistībā ar 2001. gada Teritorijas plānošanas un attīstības noteikumu 5. pielikumu, ja tiem var būt ievērojama ietekme uz vidi.
- ³⁹ Šī dalībvalsts turklāt atzīst, ka Direktīvā 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, nav nošķirti privātu un publisku ceļu būvniecības projekti, un norāda, ka tā ir nodomājusi mainīt savus tiesību aktus, lai ceļu būves projektus noteiktu kā atsevišķu kategoriju, uz kuru attiecas prasība par vides ietekmes novērtējumu, ja ceļu būvniecības projektam var būt ievērojama ietekme uz vidi.

Tiesas vērtējums

- 40 Atbilstoši Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, 4. panta 2. punktam dalībvalstis attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem vai nu attiecībā uz katru gadījumu, vai arī, pamatojoties uz limitiem vai kritērijiem, nosaka, vai šo projektu ietekme uz vidi jānovērtē saskaņā ar šīs direktīvas 5.–10. pantu. Atbilstoši šim pašam noteikumam dalībvalstis var arī nolemt piemērot šīs abas procedūras.
- 41 Lai gan dalībvalstīm tādējādi tiek piešķirta rīcības brīvība noteikt konkrētus projektu veidus, kuriem ir jāveic novērtējums, vai arī tās var noteikt kritērijus un/vai robežvērtības, kas ir jāievēro, šo rīcības brīvību ierobežo Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, 2. panta 1. punktā noteiktais pienākums — novērtēt ietekmi uz vidi tiem projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, īpaši ņemot vērā to raksturu, lielumu vai atrašanās vietu (skat. 1996. gada 24. oktobra spriedumu lietā C-72/95 *Kraaijeveld* u.c., *Recueil*, I-5403. lpp., 50. punkts; 2008. gada 28. februāra spriedumu lietā C-2/07 *Abraham* u.c., Krājums, I-1197. lpp., 37. punkts, kā arī 2009. gada 30. aprīļa spriedumu lietā C-75/08 *Mellor*, Krājums, I-3799. lpp., 50. punkts).
- 42 Šajā sakarā Tiesa jau ir nospriedusi, ka dalībvalsts, kas noteiktu kritērijus vai robežvērtības tādā līmenī, kas praksē jau iepriekš kādu projektu kategoriju pilnībā atbrīvotu no pienākuma novērtēt ietekmi uz vidi, pārsniegtu rīcības brīvību, kas tai ir atbilstoši minētās grozītās direktīvas 2. panta 1. punktam un 4. panta 2. punktam, izņemot, ja visus atbrīvotos projektus varētu, tos novērtējot kopumā, uzskatīt par tādiem, kuriem nevar būt nozīmīga ietekme uz vidi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kraaijeveld* u.c., 53. punkts, kā arī 1999. gada 16. septembra spriedumu lietā C-435/97 *WWF* u.c., *Recueil*, I-5613. lpp., 38. punkts).
- 43 Starp projektiem, uz kuriem attiecas Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, 4. panta 2. punkts, šīs grozītās direktīvas II pielikuma 10. punkta e) apakšpunktā paredzēta “ceļu būve”.

- 44 Šajā sakarā, pakļaujot privātu ceļu būves projektus to ietekmes uz vidi novērtējumam tikai tad, ja šie projekti ir daļa no citiem projektiem, kas ietilpst Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, piemērošanas jomā un uz kuriem pašiem attiecas novērtēšanas pienākums, Īrijas tiesību aktos tādā redakcijā, kādā tie bija piemērojami argumentētajā atzinumā noteiktā termiņā beigās, jebkuram atsevišķi īstenotam privāta ceļa būves projektam bija ļauts izvairīties no tā ietekmes uz vidi novērtējuma pat tad, ja šim projektam varēja būt ievērojama ietekme uz vidi.
- 45 Turklāt jāatzīmē, ka kritērijam par ceļa privāto vai publisko raksturu nav nekādas nozīmes attiecībā uz Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkta piemērojamību.
- 46 Tādējādi pirmais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu

- 47 No pēdējiem Komisijas procesuālajiem rakstiem izriet, ka, pēc tās domām un ņemot vērā iebildumu attiecībā uz Direktīvas 2003/35 4. panta 1., 5. un 6. punkta atsaukšanu, Īrijas veiktā transponēšana joprojām ir nepilnīga attiecībā uz šīs direktīvas 3. panta 1. un 3.–7. punktu un 4. panta 2.–4. punktu, no kā izriet minētās direktīvas 6. pantā paredzēto pienākumu neizpilde.
- 48 Turklāt Komisija uzskata, ka pretēji minētā 6. panta prasībām Īrija katrā ziņā nav noteiktajos termiņos paziņojusi aktus, kas paredzēti iepriekš minēto normu īstenošanai.

- 49 Otrais iebildums, aplūkojot tā dažādās daļas, kā uz to būtībā atsaukusies Komisija, attiecas tikai uz to, ka nav transponētas noteiktas Direktīvas 2003/35 normas, ko Komisija turklāt apstiprināja tiesas sēdē, tādējādi transponēšanas kvalitāte netiek kritizēta, un līdz ar to šīs lietas kontekstā Komisija šādu aspektu nevar noderīgi izvirzīt.
- 50 Turklāt jāatzīmē, ka *PDA* normas, par kurām ir runa šajā lietā, ir tās, kādas tās izriet no grozījumiem, kas ir izdarīti ar šī sprieduma 16. punktā minēto 2006. gada grozījumus izdarošo likumu. Šie grozījumi, kā to atzīmējusi ģenerālvokāte savu secinājumu 53. punktā, stājas spēkā 2006. gada 17. oktobrī, proti, pirms papildu argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām.

Par prasību transponēt Direktīvas 2003/35 3. panta 1. punkta normas

— Lietas dalībnieku argumenti

- 51 Attiecībā uz Direktīvas 2003/35 3. panta 1. punktu Komisija apgalvo, ka Īrijas iestādēm bija jāpieņem normas, kas nodrošinātu, lai “sabiedrības” un “attiecīgās sabiedrības daļas” jēdzieni Īrijas tiesību aktos netiktu definēti šaurāk nekā Direktīvā 2003/35. Tā it īpaši uzsver, ka nevalstiskajām organizācijām piešķirtās tiesības nav pietiekami nodrošinātas, kā tas redzams no judikatūras, lai gan minētā direktīva tām piešķir zināmas tiesības kā attiecīgajai sabiedrības daļai.
- 52 Īrija atbild, ka, ņemot vērā vispārējo pienākumu interpretēt valsts tiesības atbilstoši Koptienas tiesību normām, kas it īpaši uzlikts tiesām, tiesību normās nav jāievieš “sabiedrības” un “attiecīgās sabiedrības daļas” jēdzieni, lai šīm definīcijām nodrošinātu

pilnīgu iedarbību. Tā piebilst, ka jaunradītās tiesības jau ir nodrošinātas visai sabiedrībai un ka tādējādi nav jānosaka īpaša “attiecīgās sabiedrības daļas” jēdziena definīcija.

- 53 Īrija apgalvo arī, ka, piemērojot *PDA* 50.A panta 3. punkta b) apakšpunkta ii) daļu, nevalstiskās organizācijas, kas darbojas vides aizsardzības veicināšanas jomā, ir atbrīvotas no pienākuma pierādīt, ka tām ir būtiska interese celt prasību.

— Tiesas vērtējums

- 54 Jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai direktīvas noteikumi vienmēr nav formāli jāievieš konkrētā, īpašā tiesību normā, jo vispārējie tiesiskie apstākļi var būt pietiekami, ja tie pietiekami skaidri un precīzi nodrošina direktīvas īstenošanu (skat. it īpaši 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā *C-214/98 Komisija/Grieķija, Recueil*, I-9601. lpp., 49. punkts; 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā *C-38/99 Komisija/Francija, Recueil*, I-10941. lpp., 53. punkts, un 2006. gada 30. novembra spriedumu lietā *C-32/05 Komisija/Luksemburga, Krājums*, I-11323. lpp., 34. punkts).
- 55 No judikatūras izriet arī, ka direktīvas noteikumi ir jāīsteno ar neapstrīdamu saistošu spēku, ar nepieciešamo specifiskumu, precizitāti un skaidrību, lai izpildītu tiesiskās drošības prasības, saskaņā ar kurām ir jānodrošina, lai gadījumā, ja šajā direktīvā privātpersonām ir paredzēts piešķirt tiesības, šo tiesību ieguvējiem būtu zināms viņiem piešķirto tiesību apjoms (skat. it īpaši 1997. gada 13. marta spriedumu lietā *C-197/96 Komisija/Francija, Recueil*, I-1489. lpp., 15. punkts; 1997. gada 4. decembra spriedumu lietā *C-207/96 Komisija/Itālija, Recueil*, I-6869. lpp., 26. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Komisija/Luksemburga*, 34. punkts).

- 56 Ņemot vērā Direktīvas 2003/35 3. panta 1. punkta mērķi pievienot definīcijas tām, kas iekļautas Direktīvas 85/337 1. panta 2. punktā, un it īpaši norādīt, kas minētās direktīvas izpratnē jāizprot ar “attiecīgo sabiedrības daļu”, lai gan tai pašā laikā Direktīva 2003/35 piešķir šai sabiedrībai jaunas tiesības, no tā, ka Īrijas tiesību aktos šīs definīcijas nav skaidri pārņemtas, nevar secināt, ka Īrija nav izpildījusi tai paredzēto pienākumu transponēt attiecīgās tiesību normas.
- 57 Ar Direktīvu 2003/35 ieviestās jaunās “attiecīgās sabiedrības daļas” definīcijas apjoms, kā to atzīmējusi ģenerālvokāte savu secinājumu 36. un 37. punktā, var tikt analizēts tikai attiecībā uz visām tiesībām kopumā, kas šajā direktīvā atzītas “attiecīgajai sabiedrības daļai”, jo šie divi aspekti ir neatdalāmi saistīti.
- 58 Šajā sakarā Komisija nav pierādījusi, cik lielā mērā “attiecīgajai sabiedrības daļai”, kas tiek saprasta kā sabiedrības daļa, kuru ietekmē vai var ietekmēt ar vidi saistīto lēmumu pieņemšanas procedūra, vai kura ir šajā jautājumā ieinteresēta, nav tiesību, kurām tai ir jābūt, piemērojot ar Direktīvu 2003/35 izdarītos grozījumus.
- 59 Visbeidzot, jāatzīmē, ka Komisijas argumenti par judikatūras attieksmi pret vides jomā darbojošos nevalstisko organizāciju lomu kā “attiecīgo sabiedrības daļu” galvenokārt attiecas uz iespējamām nepilnībām to tiesību efektīvā īstenošanā, uz kurām minētās organizācijas var atsaukties, tostarp jautājumā par vērsanos tiesā, un tādējādi iziet ārpus vienīgā Tiesas šobrīd izskatāmā iebilduma par netransponēšanu ietvariem.
- 60 No iepriekš minētā izriet, ka otrais iebildums par prasību transponēt Direktīvas 2003/35 3. panta 1. punkta normas ir nepamatots.

Par prasību transponēt Direktīvas 2003/35 3. panta 3.–6. punkta un 4. panta 2. un 3. punkta normas

— Lietas dalībnieku argumenti

- 61 Pēc Komisijas domām, Direktīvas 2003/35 3. panta 3.–6. punkts un 4. panta 2. un 3. punkts nav pilnībā transponēti.
- 62 Attiecībā uz šīm normām Īrija apgalvo, ka transponēšana ir veikta attiecībā uz pilsētplānošanas atļauju sistēmu, bet atzīst, ka līdz papildu argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām bija jātransponē arī normas par tiesību normu par citām saskaņošanas procedūrām pieņemšanu.
- 63 Attiecībā uz minētās direktīvas 4. panta 2. un 3. punktu Īrija atzīst, ka, beidzoties minētajā argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, tai vēl bija jāveic un jāpaziņo Komisijai noteikti pasākumi saistībā ar šo normu pilnīgu transponēšanu.

— Tiesas vērtējums

- 64 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jautājums par to, vai dalībvalsts ir izpildījusi savus pienākumus, ir jāizvērtē, ņemot vērā stāvokli, kāds pastāvēja, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, un Tiesa nevar ņemt vērā vēlākas izmaiņas (skat. it īpaši 2002. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-173/01 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-6129. lpp., 7. punkts, un 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-114/02 Komisija/Francija, *Recueil*, I-3783. lpp., 9. punkts).

65 Nav strīda, ka papildu argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās Īrija nebija pieņēmusi normatīvus un administratīvus aktus, kas nodrošinātu pilnīgu Direktīvas 2003/35 3. panta 3.–6. punkta un 4. panta 2. un 3. punkta transpozīciju. Vēlāk, jau pēc prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi celšanas notikušās izmaiņas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nevar tikt ņemtas vērā (skat. it īpaši 2003. gada 6. marta spriedumu lietā C-211/02 Komisija/Luksemburga, *Recueil*, I-2429. lpp., 6. punkts).

66 Tādējādi tiktāl, ciktāl tas attiecas uz Direktīvas 2003/35 3. panta 3.–6. punkta un 4. panta 2. un 3. punkta netransponēšanu, otrais iebildums ir pamatots.

Par prasību transponēt Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punkta un 4. panta 4. punkta normas

— Lietas dalībnieku argumenti

67 Komisija apgalvo, ka Īrija nav transponējusi prasības, kas izriet no Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punkta un 4. panta 4. punkta, ar kuriem tika iekļauti attiecīgi Direktīvas 85/337 10.a pants un Direktīvas 96/61 15.a pants. Šīs otrā iebilduma daļas pamatojumam Komisija izvirza piecus argumentus.

68 Ar pirmo argumentu, kas attiecas uz Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktā un 4. panta 4. punktā noteiktās pietiekamas ieinteresētības jēdzienu, Komisija apgalvo, ka kritērijs par “būtiskas ieinteresētības” pastāvēšanu, kas attiecas uz PDA 50.A pantā noteikto īpašo tiesisko procedūru, kas piemērojama pieteikumiem atļaut pārsūdzību tiesā, kas ir vērsta pret kompetento iestāžu lēmumiem pilsētplānošanas jomā, neatbilst šajā direktīvā paredzētajam “pietiekamas ieinteresētības” jēdzienam.

- 69 Šāda kritērija noteikšana, kas ir stingrāks nekā Direktīvas 85/337 10.a pantā, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a pantā, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, noteiktais kritērijs, saskaņā ar Komisijas teikto ir pielīdzināma Direktīvā 2003/35 noteikto prasību netransponēšanai.
- 70 Visbeidzot, Komisija norāda, ka divi attiecīgi 2006. gada 14. jūlijā un 8. decembrī lietā *Friends of the Curragh Environment Ltd* pasludināti *High Court* (Īrija) spriedumi parāda, ka Īrijā spēkā esošā pārbaudes tiesā sistēma nevar tikt uzskatīta par tādu, ar kuru tiek īstenota Direktīva 2003/35, jo *High Court* otrajā no šiem spriedumiem attiecībā uz “būtiskas ieinteresētības” pārbaudi ir norādījusi, ka šī direktīva Īrijas tiesībās vēl nav transponēta.
- 71 Īrija apstrīd iepriekš minēto *High Court* (Īrija) spriedumu atbilstību tiktāl, ciktāl tajos pirmām kārtām skarts jautājums par Direktīvas 2003/35 tiešo iedarbību.
- 72 Tā piebilst, ka spriedums, ko *High Court* pasludināja 2007. gada 26. aprīlī lietā *Sweetman*, gluži pretēji — parāda, ka iepriekš minētie šīs direktīvas noteikumi ir īstenoti ar pārsūdzības tiesā procedūru, ko papildina noteiktos kodeksos paredzētie īpašie procesuālie noteikumi, it īpaši *PDA 50*. pants, jo būtiskas ieinteresētības kritēriju tiesa uzskatīja par elastīgu un tādu, kas nav pretrunā Direktīvas 85/337 10.a pantam, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu.
- 73 Otrajā argumentā Komisija atsauca uz to, ka Direktīvas 85/337 10.a pants, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a pants, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, nav transponēti tāpēc, ka Īrijas tiesībās pretēji šo abu pantu pirmajai daļai nav transponēta prasība, saskaņā ar kuru prasītājs var apstrīdēt tādu lēmumu, darbību vai bezdarbības, uz kuriem attiecas šo abu direktīvu noteikumi par sabiedrības līdzdalību, likumību pēc būtības.

- 74 Īrija šajā sakarā apgalvo, ka minētajos pantos tiek prasīts nevis, lai tiktu paredzēta izsmeļoša lēmuma pārbaude pēc būtības, bet gan tikai, lai pastāvētu iespēja apstrīdēt lēmumu pēc būtības un šāda pārbaude Īrijas tiesībās pastāv.
- 75 Īrija apgalvo arī, ka Direktīvas 85/337 10.a pantā, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a pantā, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, noteiktās prasības ir pilnībā transponētas Īrijas tiesībās ar to, ka pastāv paredzētā pārsūdzības procedūra Īrijas tiesās. Pārsūdzības tiesā mērķis ir paredzēt zināmu tiesu un administratīvu iestāžu lēmumu un rīcības pārbaudi, lai nodrošinātu, ka tām uzticētie uzdevumi tiek pildīti pareizi un likumīgi.
- 76 Turklāt saskaņā ar šīs dalībvalsts apgalvoto pret kompetento iestāžu lēmumiem pilsētplānošanas jomā vērstām pārsūdzībām piemērojama īpaša pārsūdzības tiesā procedūra, kas reglamentēta *PDA* 50. un 50.A pantā.
- 77 Ar trešo argumentu Komisija apgalvo, ka Īrija nav veikusi nekādus pasākumus, lai nodrošinātu Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, prasības par procedūru savlaicīgumu.
- 78 Ceturtajā argumentā tā atsaucas uz to pašu netransponēšanu attiecībā uz prasību par to, ka minētās procedūras nedrīkst būt pārmērīgi dārgas, apgalvojot, ka attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem nepastāv maksimālais ierobežojums summai, kas varētu būt jāmaksā nesekmīgam prasītājam, jo nepastāv neviena tiesību norma, kas ietvertu atsauci uz to, ka procedūras nedrīkst būt pārmērīgi dārgas.

- 79 Pēc Īrijas domām, pastāvošās procedūras ir godīgas, taisnīgas un ne pārmērīgi dārgas. Turklāt tās ļauj savlaicīgi kontrolēt Direktīvās 85/337 un 96/61, kas grozītas ar Direktīvu 2003/35, paredzētos lēmumus.
- 80 Visbeidzot, piektajā argumentā Komisija pārmet Īrijai, ka tā nav nodrošinājusi, ka sabiedrībai ir pieejama praktiska informācija par piekļuvi administratīvajām un tiesu pārskatīšanas procedūrām, ko tai uzliek Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, sestā daļa un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, sestā daļa.
- 81 Īrija uzskata, ka tā ir izpildījusi šo pienākumu, jo šī sprieduma 17. punktā minētais Noteikumu par augstākajām tiesām 84. punkts (*Order*) ir tiesību norma un turklāt pastāv Īrijas Tiesu dienesta lapa internetā, kurā aprakstītas dažādās tiesas un to kompetence un kurā ir pieejami *High Court* spriedumi.

— Tiesas vērtējums

- 82 Attiecībā uz pirmo argumentu par tiesībām celt prasību no Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, pirmās daļas a) un b) punkta un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, pirmās daļas a) un b) punkta izriet, ka dalībvalstīm jānodrošina, lai saskaņā ar valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem, kas ir pietiekami ieinteresēti vai, ja dalībvalsts tiesībās tas paredzēts kā priekšnoteikums — kuru tiesības ir aizskartas, ar šajās normās noteiktajiem nosacījumiem būtu iespēja pārskatīšanas kārtībā ierosināt lietu tiesā, atbilstoši mērķim nodrošināt attiecīgajai sabiedrības daļai plašu tiesas pieejamību nosakot, kas ir šāda pietiekama ieinteresētība vai tiesību aizskārums.

- 83 Nav strīda, ka, atļaujot prasītājiem — “attiecīgajai sabiedrības daļai”, kas var atsaukties uz ieinteresētību, kas atbilst *PDA* 50.A panta 3. punktā noteiktajiem nosacījumiem, ar pārsūdzību tiesā vērsties pret noteiktiem plānošanas lēmumiem, Īrija ir pieņēmusi normas, ar kurām šajā īpašajā jomā iespēja vērsties tiesā, kā ģenerālvokāte norādījusi savu secinājumu 57. punktā, ir tieši atkarīga no šo prasītāju intereses celt prasību.
- 84 Šajā sakarā tiktāl, ciktāl, kā teikts šā sprieduma 49. punktā, Komisija apgalvo tikai, ka noteiktu normu transponēšana nav veikta, un turklāt ir skaidri norādījusi, ka tā neapgalvo, ka būtu veikta nepareiza vai nepilnīga transponēšana, nav jāpārbauda, vai būtiskas ieinteresētības kritērijs, kā to piemēro un interpretē Īrijas tiesas, sakrīt ar Direktīvā 2003/35 noteikto pietiekamas ieinteresētības celt prasību kritēriju, kas liktu pārbaudīt transponēšanas kvalitāti, ņemot vērā it īpaši kompetenci, ko minētā direktīva atzīst dalībvalstīm attiecībā uz pietiekamas ieinteresētības jēdziena noteikšanu, ievērojot tās mērķi.
- 85 Turklāt otrais *High Court* spriedums lietā *Friends of the Curragh Environment Ltd*, uz kuru galvenokārt atsaucas Komisija, ir pasludināts atbilstoši iepriekš spēkā esošiem tiesību aktiem pirms grozījumiem, kas izdarīti *PDA* 2006. gadā, un katrā ziņā nav pietiekams, lai pierādītu apgalvoto netransponēšanu.
- 86 Tādējādi pirmais arguments nav pamatots.
- 87 Attiecībā uz otro argumentu nav strīda, ka Īrijas tiesībās bez īpašās tiesiskās procedūras, kas piemērojama atbilstoši *PDA* 50. un 50.A pantam, pastāv pārsūdzība tiesā, ko reglamentē Noteikumu par augstākajām tiesām 84. punkts (*Order*). Šī pārsūdzības prasība ļauj prasīt atcelt lēmumus vai rīcību saistībā ar tiesu, kā arī administratīvo struktūru lēmumiem vai rīcību un ir domāta, lai nodrošinātu, ka šīm iestādēm uzdotie pienākumi tiek likumīgi pildīti.

88 Šādi izveidotās dažādās prasības, kas celtas tiesā, var attiekties uz lēmumiem, darbību vai bezdarbību, uz ko attiecas Direktīvas 85/337 un 96/61, kas grozītas ar Direktīvu 2003/35, noteikumi par sabiedrības līdzdalību, tostarp īpašajā pilsētplānošanas jomā, un tādējādi tās var tikt uzskatītas par Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, transpozīciju tiktāl, ciktāl tajos prasīts, ka prasītājam jāvar apstrīdēt minēto lēmumu, darbības vai bezdarbības likumību pēc būtības vai procesuālo likumību.

89 Tā kā Tiesā nav iesniegta prasība par minēto normu nepareizu transponēšanu, tā nevar pārbaudīt Komisijas argumentus par pārsūdzības tiesā ietvaros reāli veiktās pārbaudes apjomu, kāds tas it īpaši izriet no *High Court* judikatūras.

90 Tādējādi otrais arguments nav pamatots.

91 Attiecībā uz trešo argumentu par to, ka nav transponēts Direktīvas 85/337 10.a pants, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a pants, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, tiktāl, ciktāl tajos noteikts prasības par procedūru savlaicīgums, tiktāl, ciktāl no *PDA 50.A* panta 10. punkta un 11. punkta b) apakšpunkta izriet, ka kompetentajām tiesām procedūras jāīsteno tik ātri, cik to pieļauj pareizas tiesvedības norises intereses, ņemot vērā šī sprieduma 49. punktā norādīto, šis arguments tādējādi nav pamatots.

92 Attiecībā uz ceturto argumentu par procedūru izmaksām no Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, izriet, ka saistībā ar šīm normām izveidotās procedūras nedrīkst būt pārmērīgi dārgas. Ar to ir domātas tikai ar

dalību šādās procedūrās saistītās izmaksas. Šāds noteikums tiesām neaizliedz lemt par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu — ar nosacījumu, ka to lielums atbilst šai prasībai.

93 Lai gan nav strīda, ka Īrijas tiesas var atteikties piespriest pusei, kurai spriedums ir nelabvēlīgs, atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, un turklāt var tās tiesāšanās izdevumus uzdot segt otrai pusei, jāatzīst, ka tā ir tikai tiesu prakse.

94 Tikai šī prakse vien, kurai pēc dabas nav noteikta rakstura, ņemot vērā šī sprieduma 54. un 55. punktā atgādinātās Tiesas pastāvīgajā judikatūrā noteiktās prasības, nevar tikt uzskatīta par korektu to pienākumu, kas izriet no Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, izpildi.

95 Tādējādi ceturtais arguments ir pamatots.

96 Attiecībā uz piekto argumentu jāatgādina, ka viens no Direktīvas 2003/35 pamatprincipiem ir sekmēt iespēju vērsties tiesā saistībā ar vides jautājumiem atbilstoši Orhūsas konvencijai par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

97 Šajā sakarā Direktīvas 85/337 10.a panta, kas iekļauts ar Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu, sestajā daļā un Direktīvas 96/61 15.a panta, kas iekļauts ar tās pašas direktīvas 4. panta 4. punktu, sestajā daļā paredzētais pienākums nodrošināt, lai sabiedrībai būtu pieejama praktiska informācija par piekļuvi administratīvajām un tiesu pārskatīšanas procedūrām, jāuzskata par pienākumu sasniegt precīzu rezultātu, kura izpilde dalībvalstīm jānodrošina.

98 Nepastāvot konkrētam normatīvam aktam par sabiedrībai šādi noteiktajām tiesībām uz informāciju, tikai noteikumu par administratīvām pārsūdzības procedūrām un pārsūdzību tiesā darīšana zināma ar publikācijas palīdzību vai elektroniskā veidā, kā arī iespēja piekļūt tiesu nolēmumiem nevar tikt uzskatīta par tādu, kas pietiekami skaidri un precīzi attiecīgajai sabiedrības daļai nodrošina iespēju zināt savas tiesības attiecībā uz iespēju vērsties tiesā saistībā ar vides jautājumiem.

99 Tādējādi piektais arguments ir jāpieņem.

100 No iepriekš minētā izriet, ka otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasību transponēt Direktīvas 2003/35 3. panta 7. punktu un 4. panta 4. punktu attiecībā uz ceturto un piekto argumentu ir pamatots.

Par Direktīvas 2003/35 6. panta pirmās daļas neizpildi tiktāl, ciktāl nav ticis ievērots pienākums informēt Komisiju

— Lietas dalībnieku argumenti

101 Komisija apgalvo, ka informācija, ko Īrija tai sniedza par Direktīvas 2003/35 noteikumu, ar kuriem tika izveidots Direktīvas 85/337 10.a pants un Direktīvas 96/61 15.a pants, transponēšanu, nav pietiekama.

102 Šajā sakarā tā apgalvo, ka Īrija tai nav darījusi zināmu judikatūru par attiecīgās sabiedrības daļas pieeju pārbaudei tiesā vai precīzas tiesību normas, kas parādītu, ka

šajos noteikumos paredzētie pienākumi ir transponēti, it īpaši attiecībā uz prasību par godīgu, taisnīgu un savlaicīgu pārbaudi un ne pārmērīgi dārgām procedūrām.

- 103 Tā piebilst, ka tā nav tikusi informēta par atbilstošo valsts tiesu praksi, konkrēti — par pārsūdzības iespēju izmantošanu saistībā ar Direktīvu 2003/35, un it īpaši, ka Īrija pati tai nav nosūtījusi *High Court* spriedumus lietā *Friends of Curragh Environment Ltd*; tos Komisijai sagādājis cits avots.
- 104 Īrija atzīst, ka tā nav pilnībā izpildījusi Direktīvas 2003/35 6. pantā paredzēto pienākumu sniegt informāciju. Tā tomēr precizē, ka tiktāl, ciktāl šīs direktīvas 3. panta 7. punkts un 4. panta 4. punkts jau bija transponēti ar pastāvošajām tiesību normām, tai nebija pienākuma šīs normas paziņot.

— Tiesas vērtējums

- 105 Jāatgādina, ka, lai gan procedūras saistībā ar valsts pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 226. pantu ietvaros Komisijai ir pienākums iesniegt Tiesai nepieciešamos pierādījumus, lai tā varētu pārliecināties par šādas neizpildes pastāvēšanu, bez tiesībām pamatoties tikai uz pieņēmumu, arī dalībvalstīm saskaņā ar EKL 10. pantu ir jāatvieglo Komisijas uzdevums, kas saskaņā ar EKL 211. pantu ir nodrošināt EK līguma noteikumu un saskaņā ar tiem izdotu iestāžu noteikumu piemērošanu (skat. it īpaši 2000. gada 12. septembra spriedumu lietā *C-408/97 Komisija/Nīderlande, Recueil, I-6417. lpp.*, 15. un 16. punkts, kā arī 2005. gada 16. jūnija spriedumu lietā *C-456/03 Komisija/Itālija, Krājums, I-5335. lpp.*, 26. punkts).

- 106 Šajā judikatūrā atgādinātajiem mērķiem Direktīvas 2003/35 6. pantā, tāpat kā citās direktīvās, dalībvalstīm paredzēts pienākums sniegt informāciju.
- 107 Informācijai, kas dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai, ir jābūt skaidrai un precīzai. Tai ir nešaubīgi jānorāda, kādi ir normatīvie un administratīvie pasākumi, ar kuru palīdzību, pēc dalībvalsts domām, tā ir izpildījusi dažādos ar direktīvu uzliktos pienākumus. Ja šādas informācijas nav, Komisija nevar pārlicināties, vai dalībvalsts tiešām un pilnībā ir ieviesusi direktīvu. Šī pienākuma neizpilde no dalībvalsts puses gadījumā, kad pilnībā nav informācijas vai arī tā nav pietiekami skaidra un precīza, pati par sevi var attaisnot EKL 226. pantā paredzētās procedūras, lai konstatētu šādu neizpildi, uzsākšanu (iepriekš minētais 2005. gada 16. jūnija spriedums lietā Komisija/Itālija, 27. punkts).
- 108 Turklāt, lai gan direktīvas transponēšanu var nodrošināt jau spēkā esošie valsts tiesību noteikumi, dalībvalstis šādā gadījumā nav atbrīvotas no formālā pienākuma informēt Komisiju par šo noteikumu pastāvēšanu, lai tā varētu novērtēt to saderību ar direktīvu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 2005. gada 16. jūnija spriedumu lietā Komisija/Itālija, 30. punkts).
- 109 Šajā lietā tiktāl, ciktāl tika uzskatīts, ka jau spēkā esošās tiesības pašas par sevi nodrošina Direktīvas 2003/35 noteikumu par pieeju tiesai saistībā ar vides jautājumiem īstenošanu, Īrijai bija Komisijai jādara zināmi attiecīgie tiesību akti un tā nevar noderīgi atsaukties uz to, ka šīs tiesību normas ir paziņotas iepriekš saistībā ar Direktīvas 85/337 un Direktīvas 96/61 transponēšanu pirms izmaiņām, kas izdarītas ar Direktīvu 2003/35.
- 110 Tā kā Īrija ir apgalvojusi, ka transponēšanas fakts ir bijis atzīts valsts tiesu un it īpaši *High Court* judikatūrā, tai arī šī judikatūra bija jāpaziņo Komisijai, tādējādi ļaujot

Komisijai pārliecināties, vai šī dalībvalsts patiešām ir īstenojusi Direktīvu 2003/35 ar to vien, ka tā piemērojusi pirms direktīvas stāšanās spēkā pastāvošos valsts tiesību aktus, un īstenot Līgumā paredzēto kontroli.

111 Tādējādi otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz pienākuma informēt Komisiju pārkāpumu, ir pamatots.

112 Tādējādi, ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, jāatzīst, ka Īrija,

— nepieņemot visus nepieciešamos aktus saskaņā ar Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, 2. panta 1. punktu un 4. panta 2.–4. punktu, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, tie projekti ceļu būves kategorijā, uz kuriem attiecas Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkts, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, tiek atbilstoši šīs grozītās direktīvas 5.–10. pantam pakļauti atļaujas pieprasīšanas procedūrai un to ietekmes izvērtēšanai, un

— nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvas 2003/35 3. panta 3.–7. punkta un 4. panta 2.–4. punkta prasības, un noteiktus no šiem aktiem nepaziņojot Komisijai,

nav izpildījusi Direktīvā 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, un Direktīvas 2003/35 6. pantā paredzētos pienākumus.

113 Pārējā daļā prasību noraidīt.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 114 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punktu, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums daļēji ir labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai ja pastāv izņēmuma apstākļi, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.
- 115 Šajā lietā, lai gan Komisija ir lūgusi, lai Īrijai piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, jāņem vērā, ka būtiskā prasītājas iebildumu daļā spriedums tai ir nelabvēlīgs. Tādējādi jānolemj, ka katra puse savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) Īrija,

- nepieņemot visus nepieciešamos aktus saskaņā ar Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kas grozīta ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK, 2. panta 1. punktu un 4. panta 2.–4. punktu, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, tie projekti ceļu būves kategorijā, uz kuriem attiecas Direktīvas 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkts, kuriem var būt būtiska

ietekme uz vidi, tiek atbilstoši šīs grozītās direktīvas 5.–10. pantam pakļauti atļaujas pieprasīšanas procedūrai un to ietekmes izvērtēšanai, un

- nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvas 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesās groza Padomes Direktīvas 85/337/EEK un 96/61/EK, 3. panta 3.–7. punkta un 4. panta 2.–4. punkta prasības, un noteiktus no šiem aktiem nepaziņojot Eiropas Kopienu Komisijai,**

nav izpildījusi Direktīvā 85/337, kas grozīta ar Direktīvu 97/11, un Direktīvas 2003/35 6. pantā paredzētos pienākumus;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Eiropas Kopienu Komisija un Īrija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]